BÀI GIẢNG: KHẢO SÁT VẼ ĐỒ THỊ HÀM SỐ PHÂN THỨC BẬC HAI TRÊN BẬC NHẤT
CHUYÊN ĐỀ: ỨNG DỤNG ĐẠO HÀM ĐỂ KHẢO SÁT VÀ VẼ ĐỒ THỊ HÀM SỐ
MÔN: TOÁN 12 (KHÓA LUYỆN THI TN THPTQG KẾT HỢP ĐGNL)
GIÁO VIÊN: NGUYỄN CÔNG CHÍNH

MỤC TIÊU

✓ *Khảo sát và vẽ được đồ thị hàm số phân thức bậc hai trên bậc nhất.*

Hàm số bậc hai trên bậc nhất có dạng: $y=\dfrac{ax^2+bx+c}{dx+e}$ $(a,d\neq 0)$, (tử không chia hết cho mẫu)

Mẫu 1: Hàm số có 2 cực trị

Khảo sát sự biến thiên và vẽ đồ thị hàm số sau: $y=\dfrac{x^2+2x+2}{x+1}$

1. TXĐ: $D=\mathbb{R}\setminus\{-1\}$

2. Sự biến thiên

+) Chiều biến thiên: $y'=\dfrac{x^2+2x}{x+1}$

$$y'=0\Leftrightarrow x^2+2x=0\Leftrightarrow\left[\begin{array}{l}x=0\\x=-2\end{array}\right.$$

+) Bảng xét dấu:

x	-2		-1		0
y'	$+$	0	$-$	$-$	0	$+$
y	↗	-2	↘	↘	2	↗

Hàm số tăng trên $(-\infty;-2)$ và $(0;+\infty)$

Hàm số giảm trên $(-2;-1)$ và $(-1;0)$

+) Cực trị:

Phương trình đi qua cực đại, cực tiểu của $y=\dfrac{u}{v}$ là $d: y=\dfrac{u'}{v'}=2x+2$

Hàm số đạt cực đại tại $x=-2; y=-2$, đạt cực tiểu tại $x=0; y=2$.

+) Giới hạn và tiệm cận:

TCĐ: $x=-1$ vì:

$\lim\limits_{x\to(-1)^+} y=+\infty$

$\lim\limits_{x\to(-1)^-} y=-\infty$

TCX: $y=x+1$ vì $\lim\limits_{x\to\pm\infty}[(x+1+\dfrac{1}{x+1})-(x+1)]=0$

+) Bảng biến thiên:

x	$-\infty$	-2	-1	0	$+\infty$
y'	$+$	0	$-$	$-$ 0 $+$	
y	$-\infty$ ↗	-2	↘ $-\infty$	$+\infty$ ↘ 2 ↗	$+\infty$

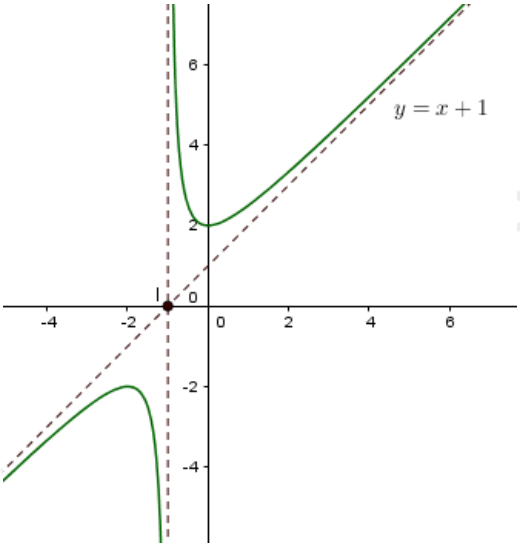
3. Đồ thị

+) Giao với $Oy=M(0,2)$

+) Giao với $Ox\to y=0$ (vô nghiệm)

Suy ra đồ thị không giao Ox

+) Đồ thị nhận $I(-1;0)$ (giao điểm của 2 tiệm cận) là tâm đối xứng.

Bổ sung:

1) Viết phương trình tiếp tuyến của (C) tại N có $x_0=1$

2) Tìm giao điểm của (C) với $d: y=x-1$

3) Biện luận theo m số nghiệm của phương trình sau: $\dfrac{x^2+2x+2}{x+1}=m$ (*)

Cách giải:

1) Gọi $N\left(1;\dfrac{5}{2}\right)$ là tiếp điểm thuộc (C) và Δ là tiếp tuyến.

Hệ số góc k của tiếp tuyến: $k=y'(1)=\dfrac{3}{4}$

Phương trình tiếp tuyến: $y = k(x - x_0) + y_0 = \frac{3}{4}(x-1) + \frac{5}{2} = \frac{3}{4}x - \frac{9}{4}$

2) Phương trình hoành độ giao điểm của (C) và d là:

$$\frac{x^2+2x+2}{x+1} = x-1$$

$$\Rightarrow x^2+2x+2 = x^2-1$$

$$\Leftrightarrow 2x = -3$$

$$\Leftrightarrow x = -3$$

$$\Rightarrow y = -\frac{5}{2}$$

Vậy (C) và d cắt nhau tại $P\left(-\frac{3}{2};-\frac{5}{2}\right)$,

3) Số nghiệm của phương trình (*) bằng số giao điểm của 2 đồ thị $\begin{cases} y = f(x) \ (C) \\ y = m \end{cases}$

TH1: $\left[\begin{array}{l} m > 2 \\ m < -2 \end{array}\right.$ có 2 nghiệm

TH2: $\left[\begin{array}{l} m = 2 \\ m = -2 \end{array}\right.$ có 1 nghiệm

TH3: $-2 < m < 2$ không có nghiệm.

Mẫu 2: Hàm số không có cực trị

$$y = \frac{x^2-2x-3}{x-2} = \frac{(x^2-2x)-3}{x-2} = x - \frac{3}{x-2}$$

1. TXĐ: $D = \mathbb{R} \setminus \{-2\}$

2. Sự biến thiên:

+) Chiều biến thiên $y' = 1 + \frac{3}{(x-2)^2} > 0, \forall x \neq 2$

$\Rightarrow$ Hàm số luôn tăng trên từng khoảng xác định $(-\infty;2)$ và $(2;+\infty)$

$\Rightarrow$Hàm số không có cực trị.

+) Giới hạn và tiệm cận:

TCĐ: $x = 2$

TCX: $y = x$

x	$-\infty$		2		$+\infty$
y'		$+$		$+$	
y	$-\infty$	$\nearrow$	$+\infty$	$-\infty$	$\nearrow$ $+\infty$

3. Đồ thị

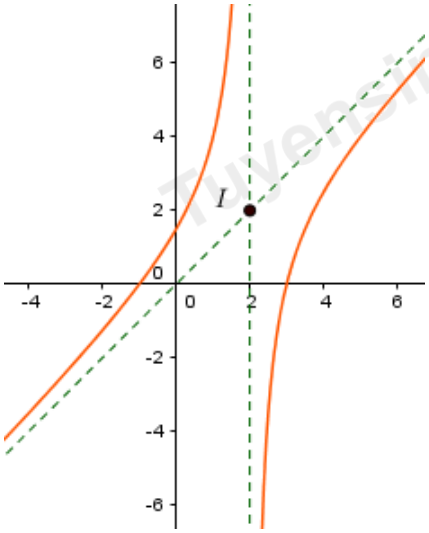
$(C) \cap Oy = A\left(0;\frac{3}{2}\right)$

$(C) \cap Ox \rightarrow$ Cho $y = 0$

$\Leftrightarrow x^2 - 2x - 3 = 0$

$\Leftrightarrow \left[\begin{array}{l} x = -1 \rightarrow B(-1,0) \\ x = 3 \rightarrow C(3,0) \end{array}\right.$

Tâm đối xứng $I(2,2)$.

Tổng kết: 4 dạng đồ thị hàm số của hàm số bậc hai trên bậc nhất.

